

## Shlukování prostorových dat KDE+

Mgr. Jiří Sedoník

*Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.*

Tato prezentace je spolufinancována  
Evropským sociálním fondem a státním  
rozpočtem ČR.



evropský  
sociální  
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,  
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání  
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

# Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.



evropský  
sociální  
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,  
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání  
pro konkurenceschopnost

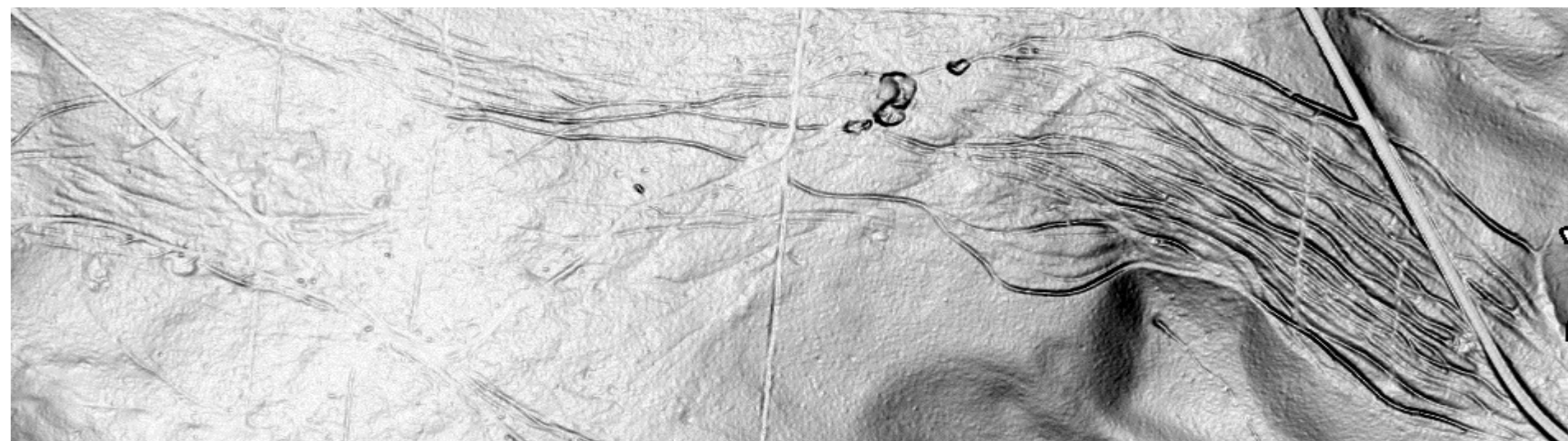
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- ▶ veřejná výzkumná instituce od roku 2007
- ▶ rok založení: 1954
- ▶ sídlo: Brno, Líšeňská 33a
- ▶ pobočky: Olomouc, Praha, Tišnov
- ▶ 195 zaměstnanců
- ▶ [www.cdv.cz](http://www.cdv.cz)



## D1 - Divize rozvoje dopravy: vybrané projekty

- ▶ Rozvoj moderních inteligentních dopravních systémů
- ▶ Telematické systémy ve veřejné dopravě
- ▶ Výzkum historických cest v oblasti severozápadní Moravy a východních Čech
- ▶ Cyklistická infrastruktura
- ▶ Výzkum uplatnění nekonvenčních prostředků městské dopravy v ČR



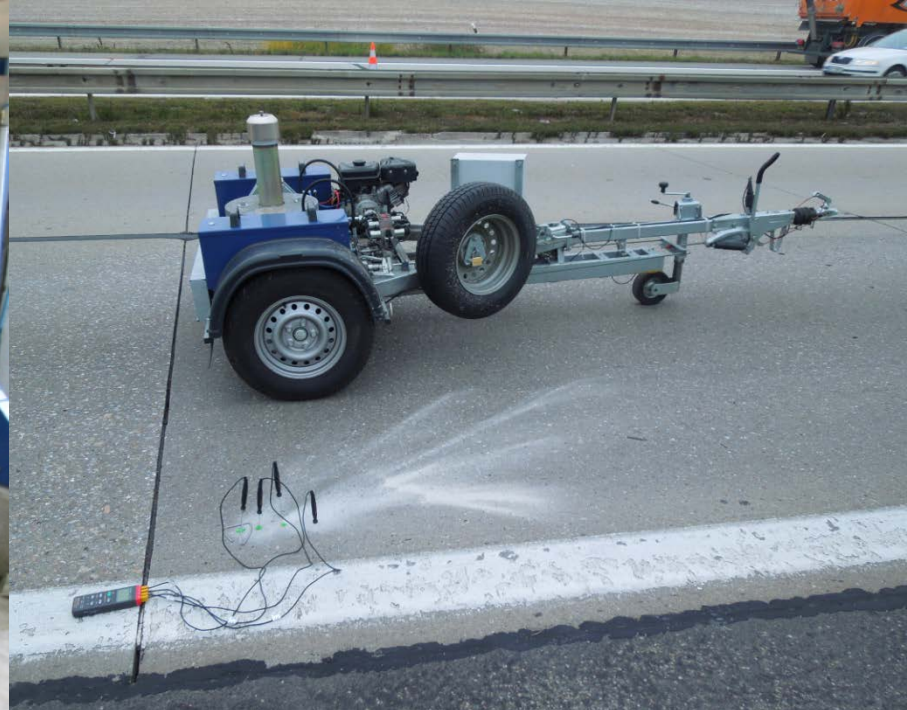
*úvozoové cesty na reliéfní mapě z leteckého laserového skenování*

## D2 - Divize dopravní infrastruktury a životního prostředí: vybrané projekty

- ▶ Poloha kluzných trnů a kotev v cementobetonových krytech vozovek a význam jejich správného umístění na chování a životnost krytů
- ▶ Změny mikrostruktury cementového kamene a mechanicko-fyzikálních vlastností betonu způsobené jejich stárnutím
- ▶ Studie využití CNG v nestátních organizacích
- ▶ Hodnocení hlukové zátěže obyvatel z dopravy
- ▶ Metodika stanovení emisního toku silniční dopravy pro sledování, hodnocení a řízení kvality ovzduší







spolufinancována Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.



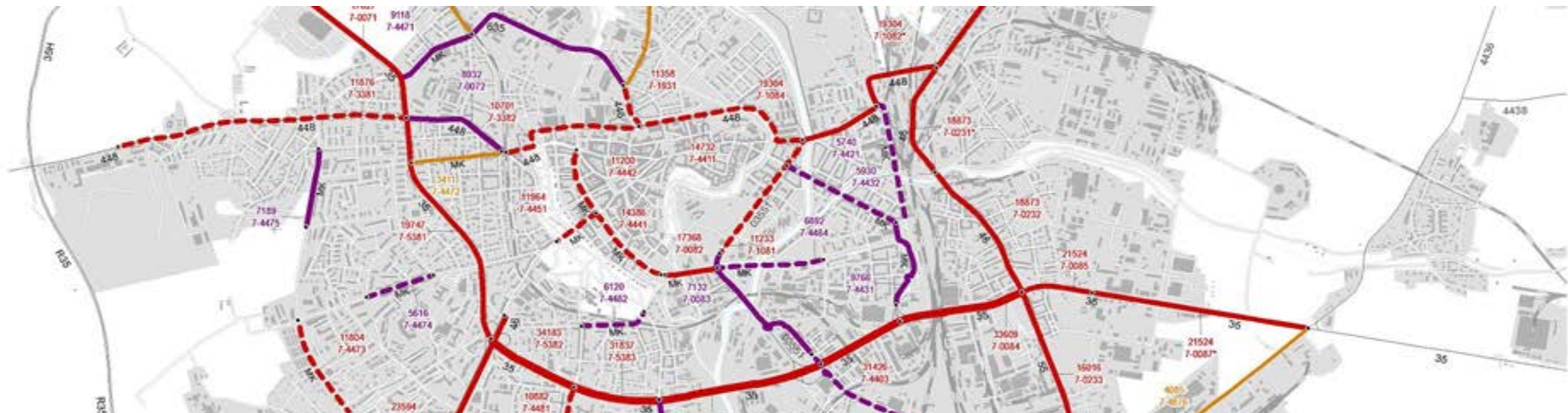
# Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

## D3 - Divize bezpečnosti a dopravního inženýrství: vybrané projekty

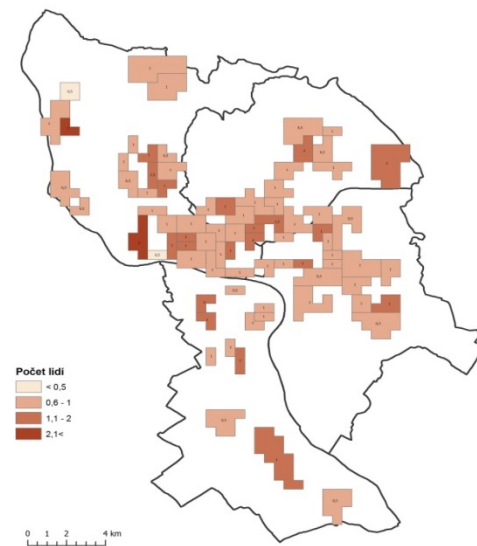
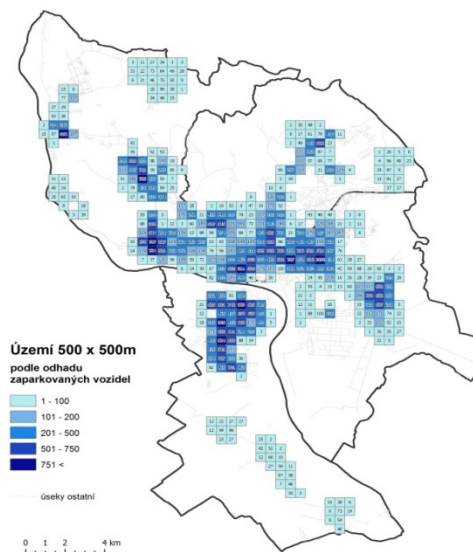
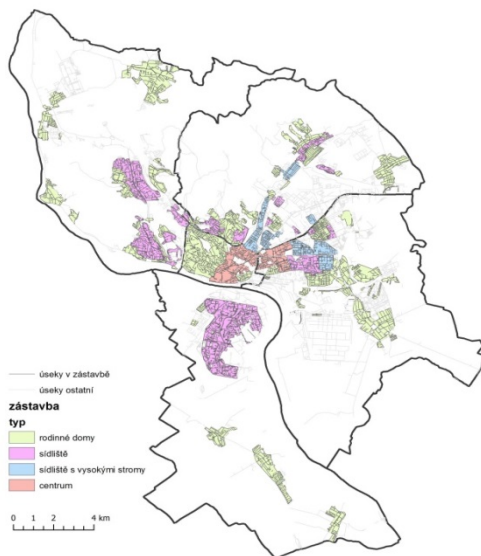
- ▶ Celostátní sčítání dopravy 2010
- ▶ Hloubkové analýzy dopravních nehod
- ▶ Dopravní průzkum a měření charakteristik dopravního proudu
- ▶ Kvantifikace rizika ohrožení dopravní infrastruktury České republiky přírodními hazardy
- ▶ **Metodika identifikace kritických úseků pozemních komunikací v ČR pomocí GIS analýz dopravních nehod**



# Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.

## D4 - Divize lidského faktoru v dopravě a dopravního modelování: vybrané projekty

- ▶ Rehabilitační a prevenční programy pro řidiče
- ▶ Návrh a správa multimodálních modelů pro dopravní plánování
- ▶ Aplikace agentních technologií při modelování dopravy
- ▶ Mikrosimulace dopravního proudu
- ▶ Vliv dopravních informací na dopravní chování účastníků dopravy



# Oblast geoinformatiky

- ▶ Pod D3
- ▶ 4 GISáci, 2 matematici, 1 statistik, 1 geograf, 1 programátor

## Činnost

- ▶ Sčítání dopravy
- ▶ Statistika nehodovosti cyklistů
- ▶ Mapování cyklotras
- ▶ Hodnocení rizika
- ▶ Zranitelnost sítě
- ▶ Analýzy geometrie sítě
- ▶ Síťové analýzy





# Publikace naší oblasti zranitelnosti sítí (výstupy projektu TRISK)

*Safety and Reliability: Methodology and Applications – Nowakowski et al. (Eds)*  
© 2015 Taylor & Francis Group, London, ISBN 978-1-138-02681-0

## The stochastic approach in road network vulnerability analysis

Michal Bíl

Transport Research Centre, Brno, Czech Republic

Rostislav Vodák

Transport Research Centre, Brno, Czech Republic  
Palacký University, Olomouc, Czech Republic

Geophysical Research Abstracts

Vol. 16, EGU2014-3608, 2014

EGU General Assembly 2014

© Author(s) 2014. CC Attribution 3.0 License.

## Vulnerability analysis methods for road networks

Michal Bíl (1), Rostislav Vodák (1), Jan Kubeček (1), Tomáš Rebok (2), and Tomáš Svoboda (3)

(1) Transport Research Centre, Brno, Czech Republic (michal.bil@cdv.cz), (2) CERIT-SC, Institute of Computer Science, Masaryk University, Brno, Czech Republic, (3) Faculty of Informatics, Masaryk University, Brno, Czech Republic

## Odolnost silniční sítě proti následkům katastrof



RNDr. Michal Bíl, Ph.D.

Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.  
divize bezpečnosti a dopravního inženýrství



RNDr. Rostislav Vodák, Ph.D.

Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.  
divize bezpečnosti a dopravního inženýrství

*Moderní společnost je závislá na sítích mnoha druhů. Mezi nimi je v popředí síť silnic, jejíž spolehlivé fungování je důležité pro řadu odvětví lidské činnosti. Událostmi, které mohou silniční síť citelně zasáhnout, jsou například přírodní pohromy. Měření dopadu událostí, které mají schopnost přerušit úseky komunikací a negativně ovlivnit výkonnost sítě, stejně jako úvahy o možné prevenci, jsou náplní dalšího textu.*

[Klíčová slova: silniční síť, robustnost, zranitelnost, optimalizace, přírodní pohromy]

*Modern society depends on various network types. Among these types for many human activities the road network appears as a foremost important one. For example, natural disasters can ponderably interfere with a road network. Evaluation of disaster consequences possessing the ability of road section interruptions and thus the road net efficiency lowering as well as consideration of possible preventive actions form the content of this article.*

[Keywords: road network, robustness, vulnerability, optimization, natural disasters]

## Network Robustness and Random Processes

Rostislav Vodák (1), Michal Bíl (2), Jiří Sedoník (2)

(1) Faculty of Science, Palacky University, Olomouc, Czech Republic

(2) CDV Transport Research Centre, Brno, Czech Republic

**Abstract:** *We introduce two new measures of network robustness and apply them to four different strategies. The measures are independent of the number of nodes or links in a network and have the strong potential to cover a large portfolio of applications. We also demonstrate how to employ the measures in order to improve the robustness of the network by adding one new link. We demonstrate that the measures are able to identify the infrequently connected parts of the network and suggest the most appropriate improvement. We also discuss the consequences of the obtained results and the possible applications of the measures.*

INSTR 2015

4th International Symposium on Transportation Network Reliability  
The Value of Reliability, Robustness and Resilience

## Efficient identification of the weakest links in regional road networks

Bíl, M.<sup>1</sup>, Hliněný, P.<sup>2</sup>, Vodák, R.<sup>1</sup>, Rebok, T.<sup>3</sup>, Svoboda, T.<sup>2</sup>, Kubeček, J.<sup>1</sup>, Moriš, O.<sup>2</sup>

1 – Transport Research Centre, Brno, Czech Republic

2 – Faculty of Informatics, Masaryk University, Brno, Czech Republic

3 – CERIT-SC, Institute of Computer Science, Masaryk University, Brno, Czech Republic

Contents lists available at ScienceDirect

**Accident Analysis and Prevention**

journal homepage: [www.elsevier.com/locate/aap](http://www.elsevier.com/locate/aap)




## Critical factors in fatal collisions of adult cyclists with automobiles

Michal Bíl<sup>a,\*</sup>, Martina Bílová<sup>a</sup>, Ivo Müller<sup>b</sup>

<sup>a</sup> Transport Research Centre, I. Bečská 33a, Brno 636 00, Czech Republic

<sup>b</sup> Faculty of Sciences, Palacký University in Olomouc, tr. Svobody 26, Olomouc 779 00, Czech Republic

### ARTICLE INFO

Article history:  
Received 13 July 2009  
Received in revised form 1 April 2010  
Accepted 4 April 2010

Keywords:  
Bicycle  
Accident severity  
Fatality  
Motor-vehicle collision  
Injury

### ABSTRACT

This article evaluates, by means of multivariate regression, critical factors influencing the collisions of motor vehicles with adult (over 17 years) cyclists that result in fatal injury of cyclists. The analysis is based on the database of the Traffic Police of Czech Republic from the time period 1995–2007. The results suggest that the most consequential categories of factors under study are: inappropriate driving speed of automobile; the head-on crash; and night-time traffic in places without streetlights. The cyclists' faults are of most serious consequence on crossroads when cyclists deny the right of way. Males are more likely to suffer a fatal injury due to a collision with a car than females. The most vulnerable age group are cyclists above 65 years. A fatal injury of a cyclist is more often driver's fault than cyclist's (598 vs. 370). In order to reduce the fatal risk, it is recommended to separate the road traffic of motor vehicles from bicyclists in critical road-sections; or, at least, to reduce speed limits there.

© 2010 Elsevier Ltd. All rights reserved.

Contents lists available at ScienceDirect

**Accident Analysis and Prevention**

journal homepage: [www.elsevier.com/locate/aap](http://www.elsevier.com/locate/aap)




## Identification of hazardous road locations of traffic accidents by means of kernel density estimation and cluster significance evaluation

Michal Bíl<sup>a</sup>, Richard Andrášik, Zbyněk Janoška

Transport Research Centre, I. Bečská 33a, Brno, 636 00, Czech Republic



### ARTICLE INFO

Article history:  
Received 19 October 2012  
Received in revised form 14 January 2013  
Accepted 3 March 2013

Keywords:  
Clustering  
Traffic accidents  
Hazardous road locations  
Kernel density estimation  
Monte Carlo

### ABSTRACT

This paper proposes a procedure which evaluates clusters of traffic accident and organizes them according to their significance. The standard kernel density estimation was extended by statistical significance testing of the resulting clusters of the traffic accidents. This allowed us to identify the most important clusters within each section. They represent places where the kernel density function exceeds the significance level corresponding to the 95th percentile level, which is estimated using the Monte Carlo simulations. To show only the most important clusters within a set of sections, we introduced the cluster strength and cluster stability evaluation procedures. The method was applied in the Southern Moravia Region of the Czech Republic.

© 2013 Elsevier Ltd. All rights reserved.

Contents lists available at SciVerse ScienceDirect

**Tourism Management**

journal homepage: [www.elsevier.com/locate/tourman](http://www.elsevier.com/locate/tourman)




## Unified GIS database on cycle tourism infrastructure

Michal Bíl<sup>a</sup>, Martina Bílová, Jan Kubeček

Transport Research Centre, I. Bečská 33a, 636 00 Brno, Czech Republic

### ARTICLE INFO

Article history:  
Received 9 February 2012  
Accepted 4 March 2012

Keywords:  
Cycle tourism  
Field mapping  
GPS  
GIS  
Cycle trail data model

### ABSTRACT

Bicycles are used in the Czech Republic for commuting to work and for leisure time activities. This is reflected in the cycle trail administrators' offer to make the existing network denser, design new routes, mark their courses and install a complementary cycle infrastructure.

However, extensive growth of these activities in the last years has led to the loss of overview information on the overall cycle trail network. That is the reason for producing a methodology of capturing and representing the information. A unified GIS database on the cycle infrastructure (UDCI) was created and includes a data collection system with the use of GPS, the coding of descriptive information on cycle trail segments and the administration of GIS layers in a topologic data model. The methodology of the UDCI application is demonstrated with a specific example of a cycle trail network in the South Bohemian region.

© 2012 Elsevier Ltd. All rights reserved.

Contents lists available at ScienceDirect

**Geomorphology**

journal homepage: [www.elsevier.com/locate/geomorph](http://www.elsevier.com/locate/geomorph)




## Effect of slope failures on river-network pattern: A river piracy case study from the flysch belt of the Outer Western Carpathians



Ivo Baroň<sup>a,\*</sup>, Michal Bíl<sup>b</sup>, Ondřej Bábek<sup>c</sup>, Veronika Smolková<sup>d</sup>, Tomáš Pánek<sup>d</sup>, Lukáš Macur<sup>e</sup>

<sup>a</sup> Karst and Cave Research Group, Department of Geology and Paleontology, Museum of Natural History, Museumsplatz 1, 1070 Vienna, Austria

<sup>b</sup> Transport Research Centre, I. Bečská 33a, 636 00 Brno, Czech Republic

<sup>c</sup> Department of Geology, Faculty of Science, Palacký University, 17. listopadu 12, 77200 Olomouc, Czech Republic

<sup>d</sup> Department of Physical Geography and Geoecology, Faculty of Science, University of Ostrava, Chittusovo 10, 710 00 Ostrava, Czech Republic

<sup>e</sup> Department of Geoinformatics, Faculty of Science, Palacký University, 17. listopadu 12, 77200 Olomouc, Czech Republic

### ARTICLE INFO

Article history:  
Received 9 August 2013  
Received in revised form 20 February 2014  
Accepted 22 February 2014  
Available online 1 March 2014

Keywords:  
Landslide  
Slope failure  
River piracy  
Recent erosion rate  
Flysch belt of Outer Western Carpathians

### ABSTRACT

Landslides are important geomorphic agents in various mountainous settings. We document here a case of river piracy from the upper part of the Malá Brodská Valley in the Vsetínské Mts., Czech Republic (Rača Unit of the flysch Magura Group of Nappes, flysch belt of the Outer Western Carpathians) controlled by mass movement processes. Based on the field geological, geomorphological and geophysical data, we found out that the landslide accumulations pushed the more active river of out of two subparallel river channels with different erosion activity westwards and forced intensive lateral erosion towards the recently abandoned valley. Apart from the landslide processes, the presence of the N-striking fault, accentuated by higher flow rates of the eastern channel as a result of its larger catchment area, were the most critical factors of the river piracy. As a consequence of the river piracy, intensive retrograde erosion in the elbow of capture and also within the upper portion of the western catchment occurred. Deposits of two landslides document recent minimum erosion rates to be 18.8 mm.ky<sup>-1</sup> in the western (captured) catchment, and 3.6 mm.ky<sup>-1</sup> in the eastern catchment respectively. The maximum age of the river piracy is estimated to be of the late Glacial and/or the early Holocene.

© 2014 Elsevier B.V. All rights reserved.

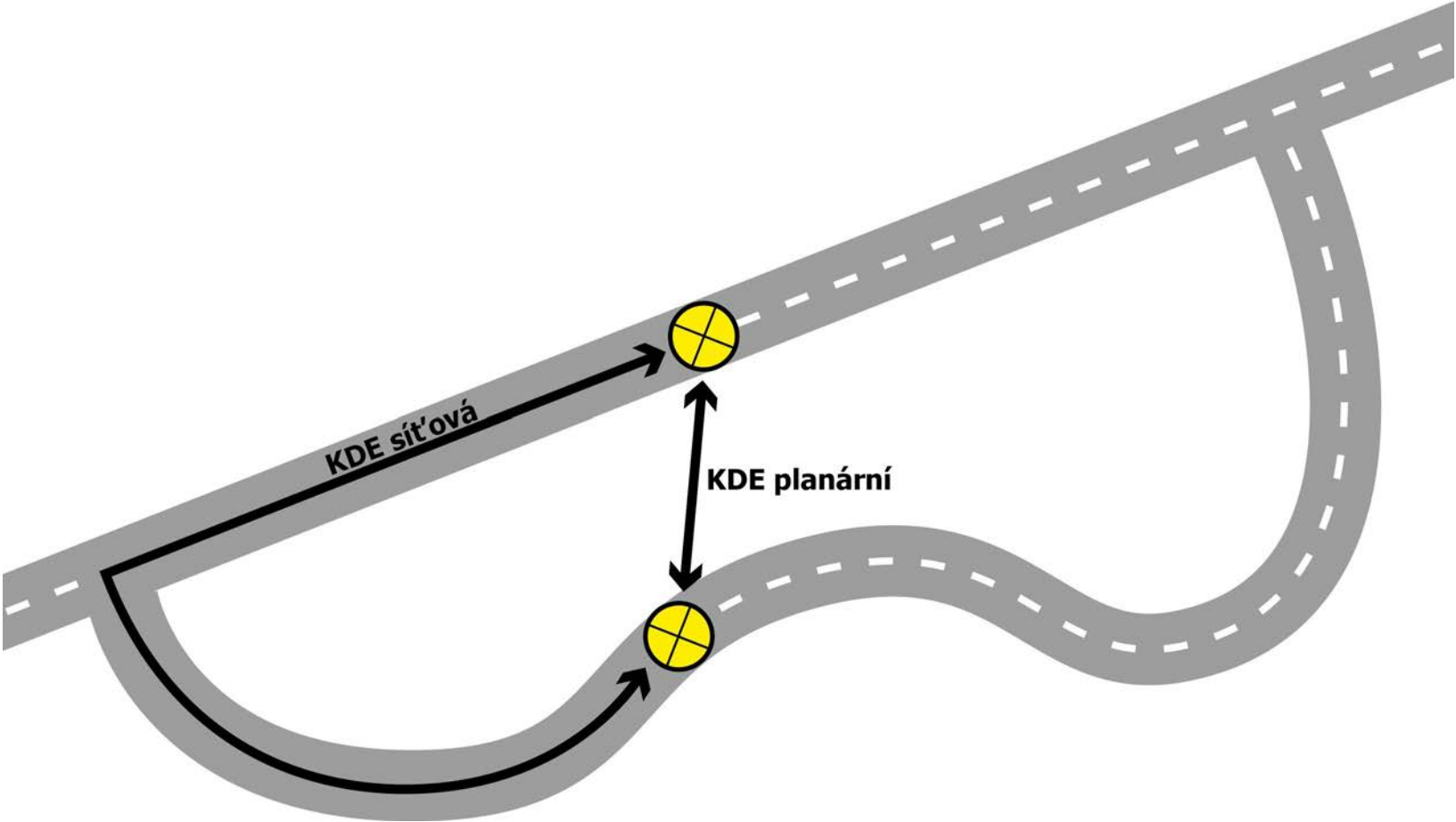
# Shluková analýza (cluster analysis)



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- ▶ *Soubor algoritmů pro určení významných koncentrací bodových jevů v prostoru*
- ▶ Metody **globální** – prostorový vzor odpovídá NR nebo dochází ke shlukování –  
Moranovo I, K-funkce
- ▶ Metody **lokální** – identifikace **lokálních shluků** – Density Based Spatial Clustering, Scan Statistics, Geographical analysis machine
- ▶ Nejpoužívanější metoda v rámci shlukové analýzy je **jádrový odhad hustot (Kernel Density Estimation - KDE)**
- ▶ → všechny tyto metody řeší 2D – limitace na síti (1D)
- ▶ → KDE +

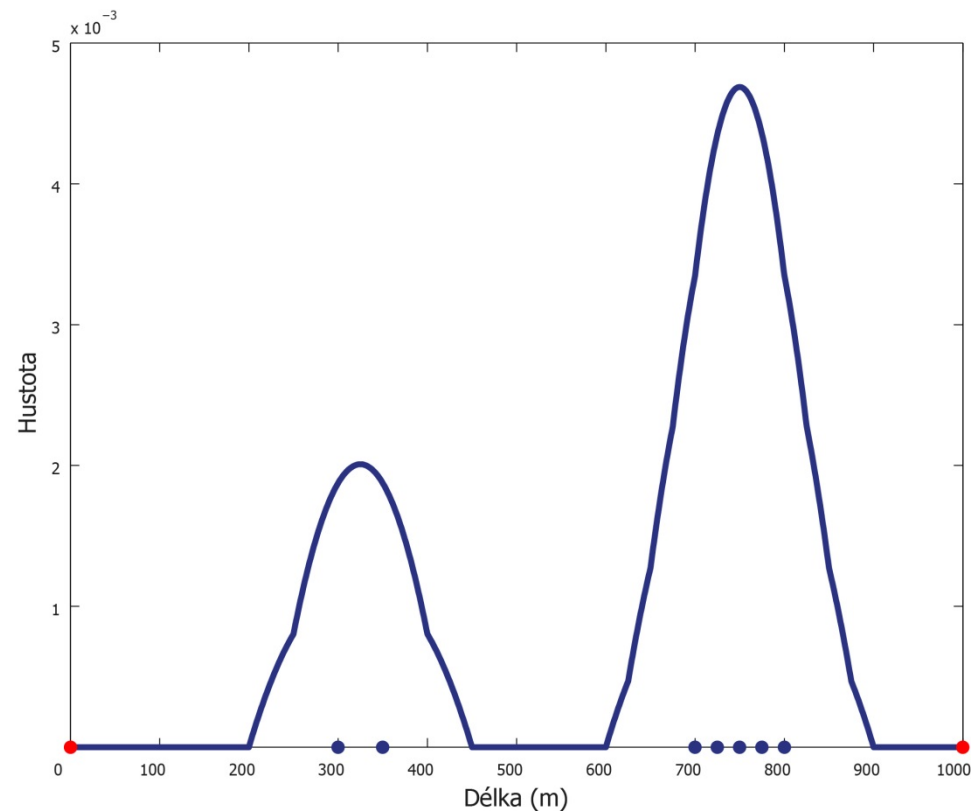
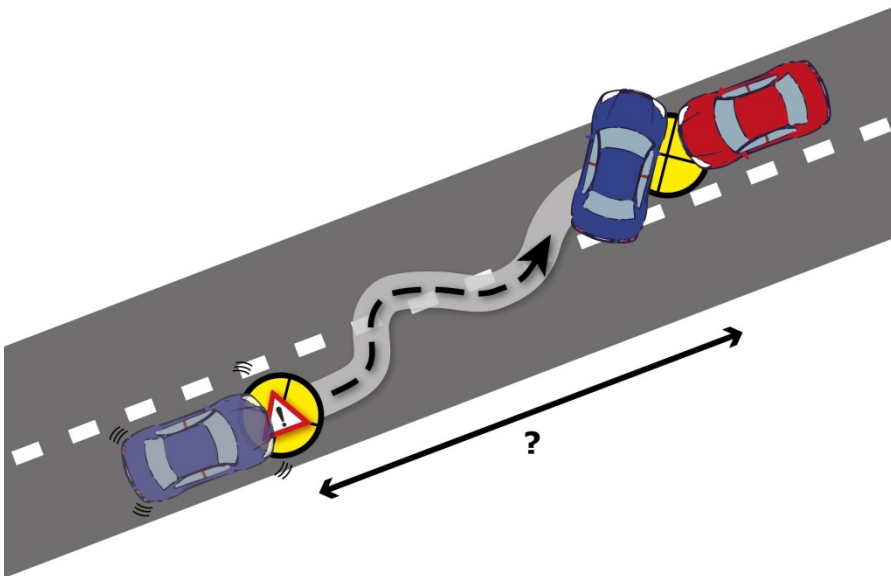




KDE síťová

KDE planární

- ▶ neparametrická metoda pro odhad hustoty pravděpodobnosti
- ▶ klouzavý vážený průměr, jehož kvalita závisí především na šířce **vyhlazovacího okna** (určuje míru nejistoty vstupních dat – 100m)



▶ **Projekt GIROSAF:** *girosaf.cdvinfo.cz*

*„Metodika identifikace kritických úseků pozemních komunikací v ČR pomocí GIS analýz dopravních nehod“*

▶ **Nová metoda pro shlukování bodových jevů na linii (na síti)**

Bíl, M., Andrášik, R., Janoška, Z.: „Identification of Hazardous Road Locations of Traffic Accidents by means of Kernel Density Estimation and Cluster Significance Evaluation“, *Accident Analysis & Prevention*.

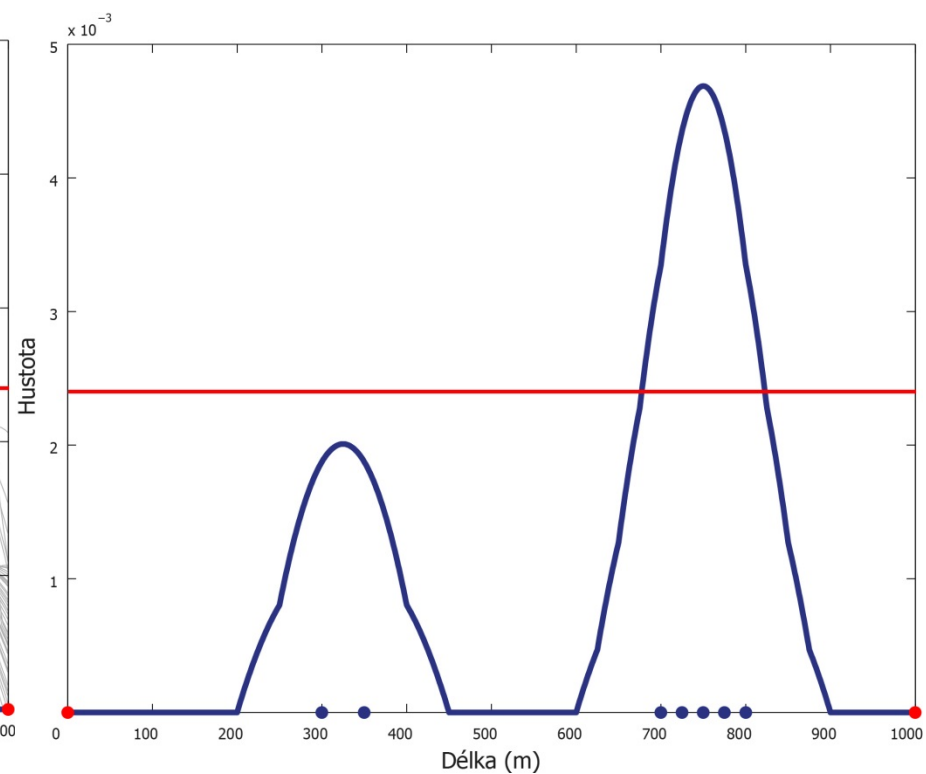
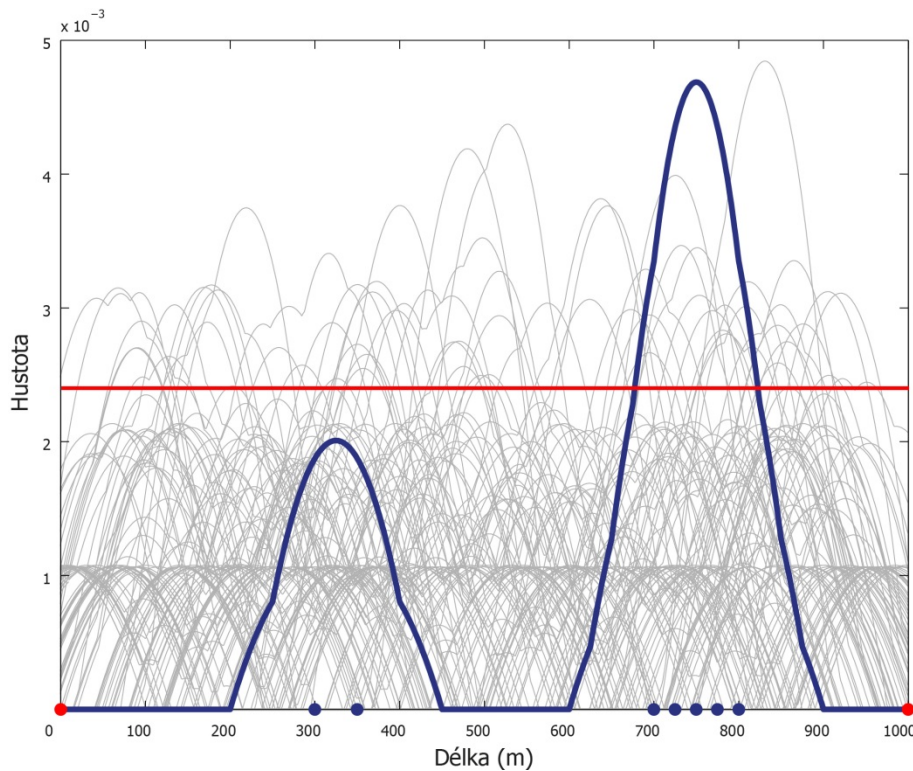
▶ **4 hlavní přínosy:**

- ▶ 1D prostor
- ▶ Význam shluku
- ▶ Síla shluku
- ▶ Využitelnost v praxi

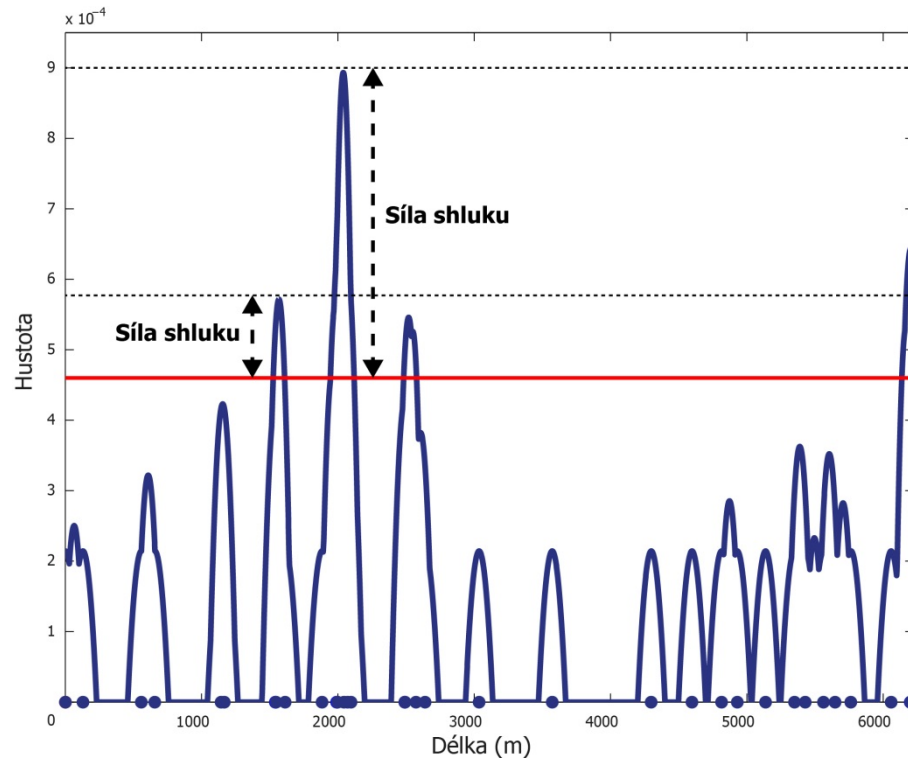


## ► Význam shluku – určení hladiny významnosti pomocí metody statistického testování **Monte Carlo**

- Náhodné simulace jevu (výskytu DN) – stovky opakování → střední hodnota
- Počítá se pro každou linii sítě (úsek silnice) zvlášť → nahrazuje údaj **intenzity dopravy**

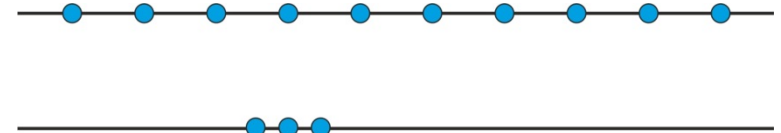
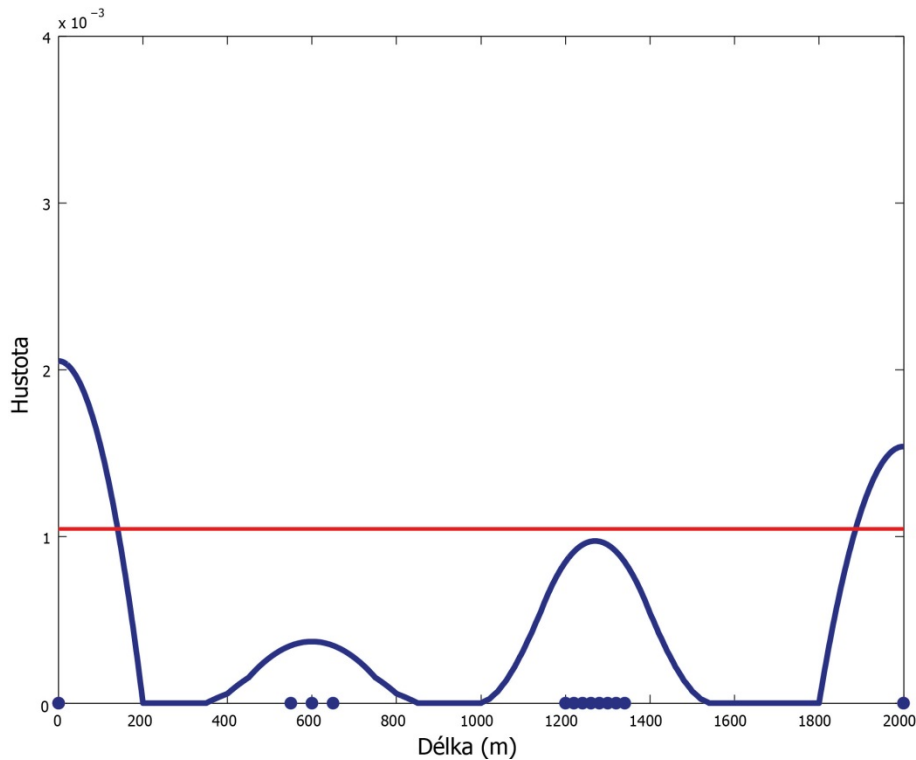


- ▶ **Síla shluku** – výška lokálního maxima nad hladinou významnosti  $<0, 1>$ 
  - ▶ Kvantifikace významu shluku – lze srovnávat



## ► Limitace metody

- Nelze aplikovat na DN v křižovatce (bodové jevy v uzlech sítě)
- Nelze určit, zda je celý úsek „nebezpečný“
- Problém s rovnoměrným rozmístěním jevů (DN) na linii
- Neanalyzuje úseky menší než zvolená velikost okna (míra nejistoty – 100 m)





## ▶ Data

### ▶ Databáze dopravních nehod (PČR)

▶ 2006 - 2013

▶ Bodový shp – lokalizace pomocí GPS

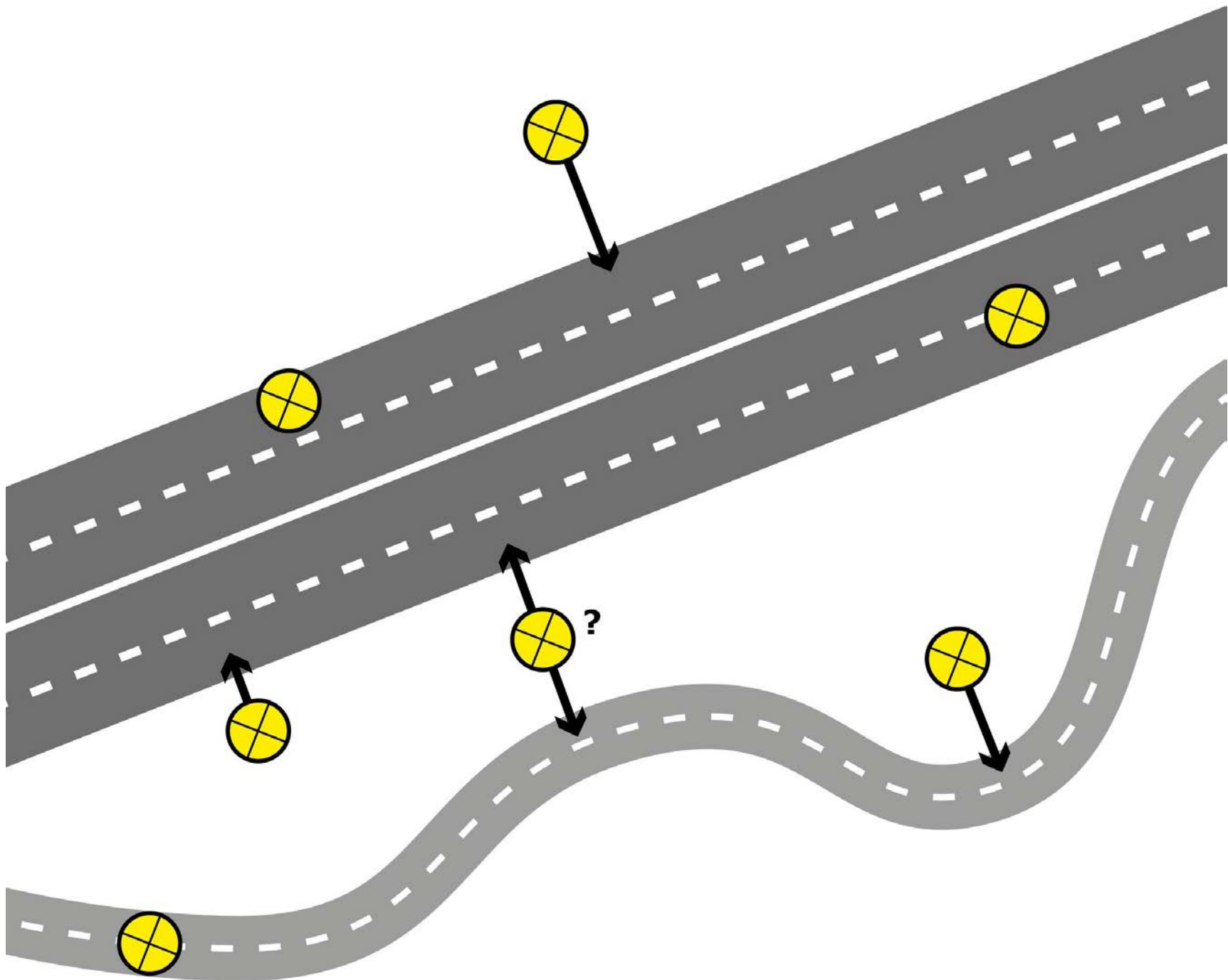
□ Nepřesnosti – nutné snapování

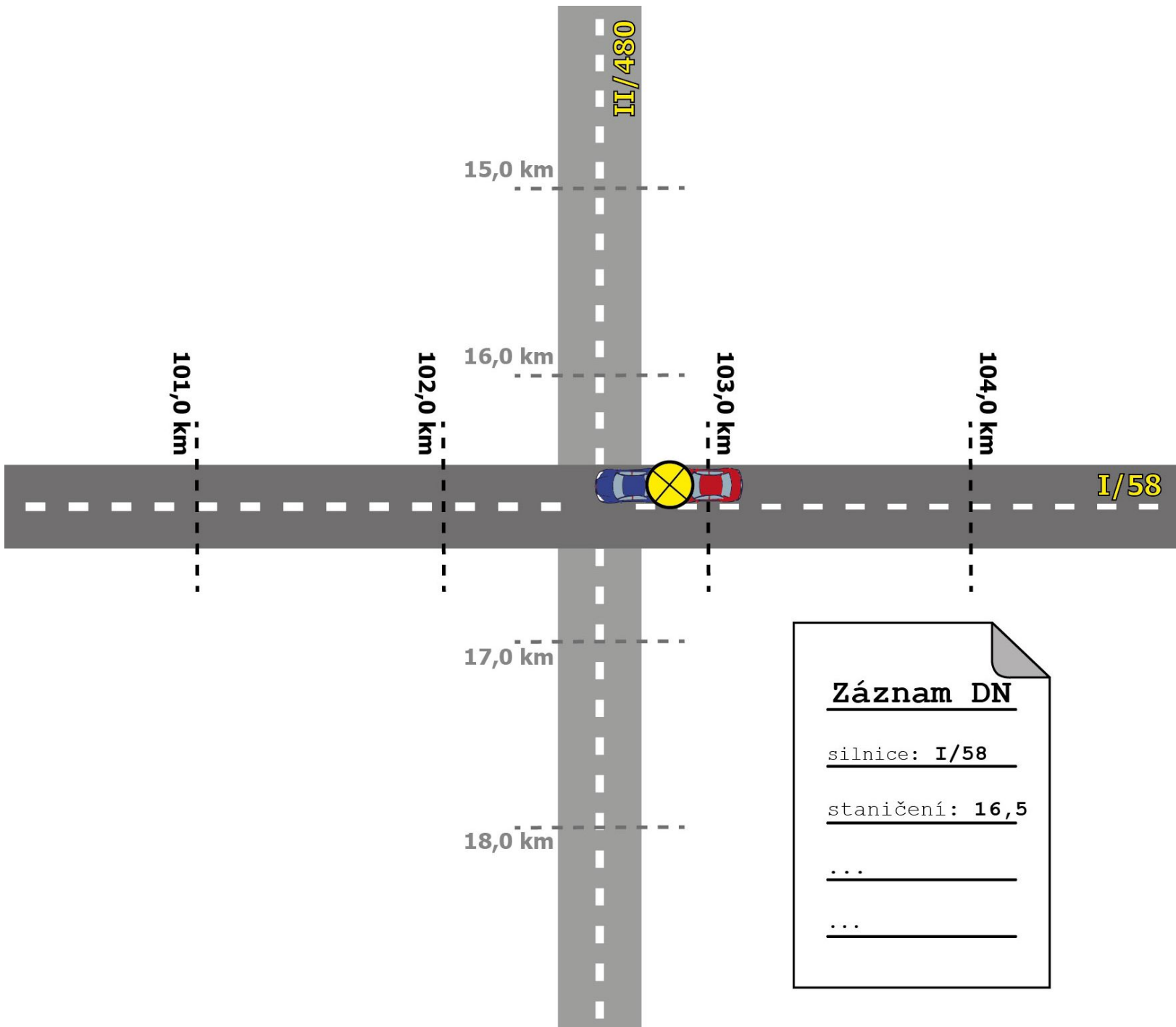
▶ Atributy dle záznamu o DN (datum/čas, typ, příčina, následky, stav vozovky, viditelnost, alkohol...)

### ▶ Silniční a dálniční síť ČR (ŘSD)

▶ 2010, 2011, 2012, 2013

▶ Uzly a úseky





**Záznam DN**

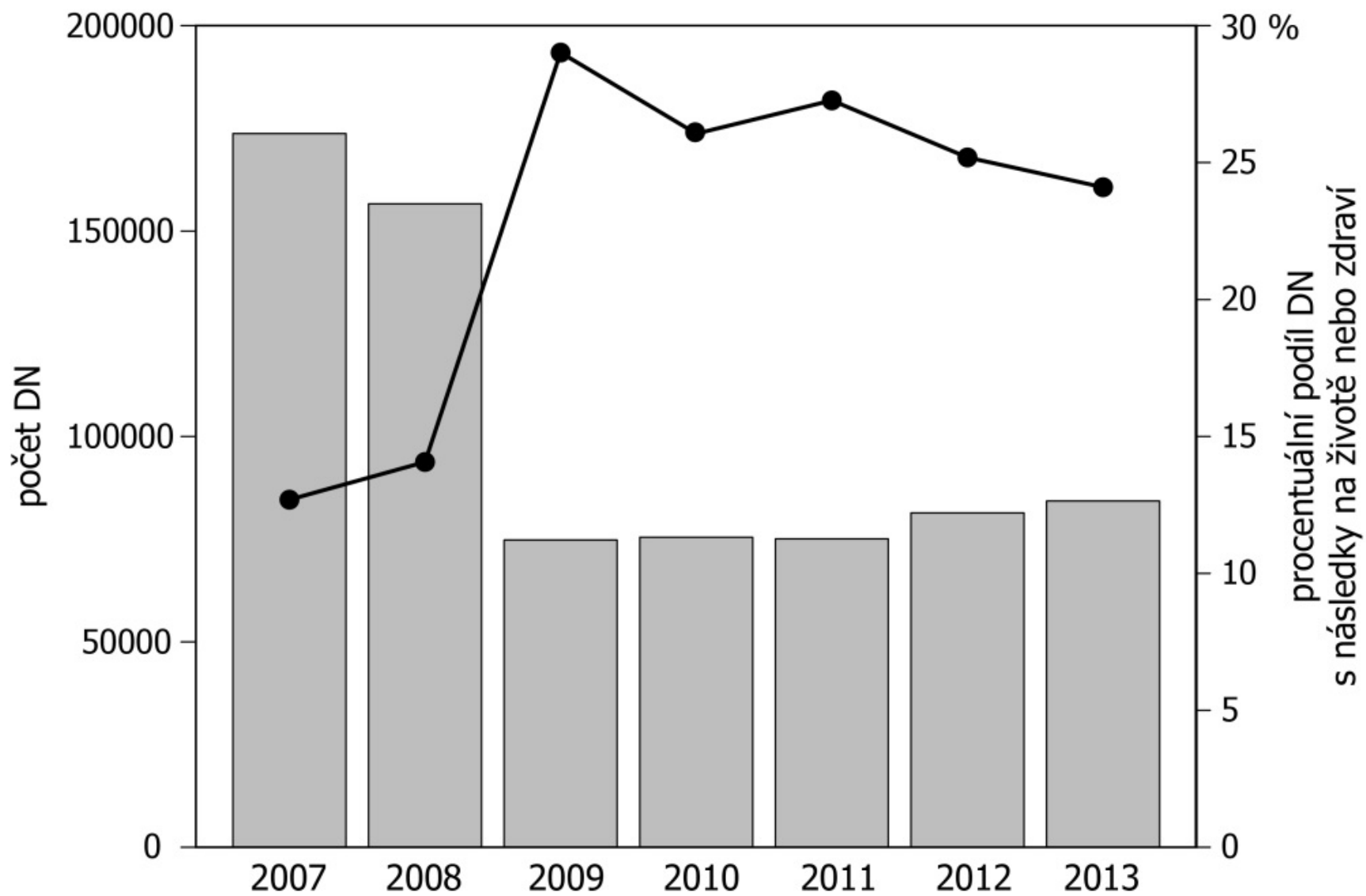
silnice: I/58

staničení: 16,5

...

...





## ▶ 1. Srovnání přístupů pro určování nehodových lokalit (JMK)

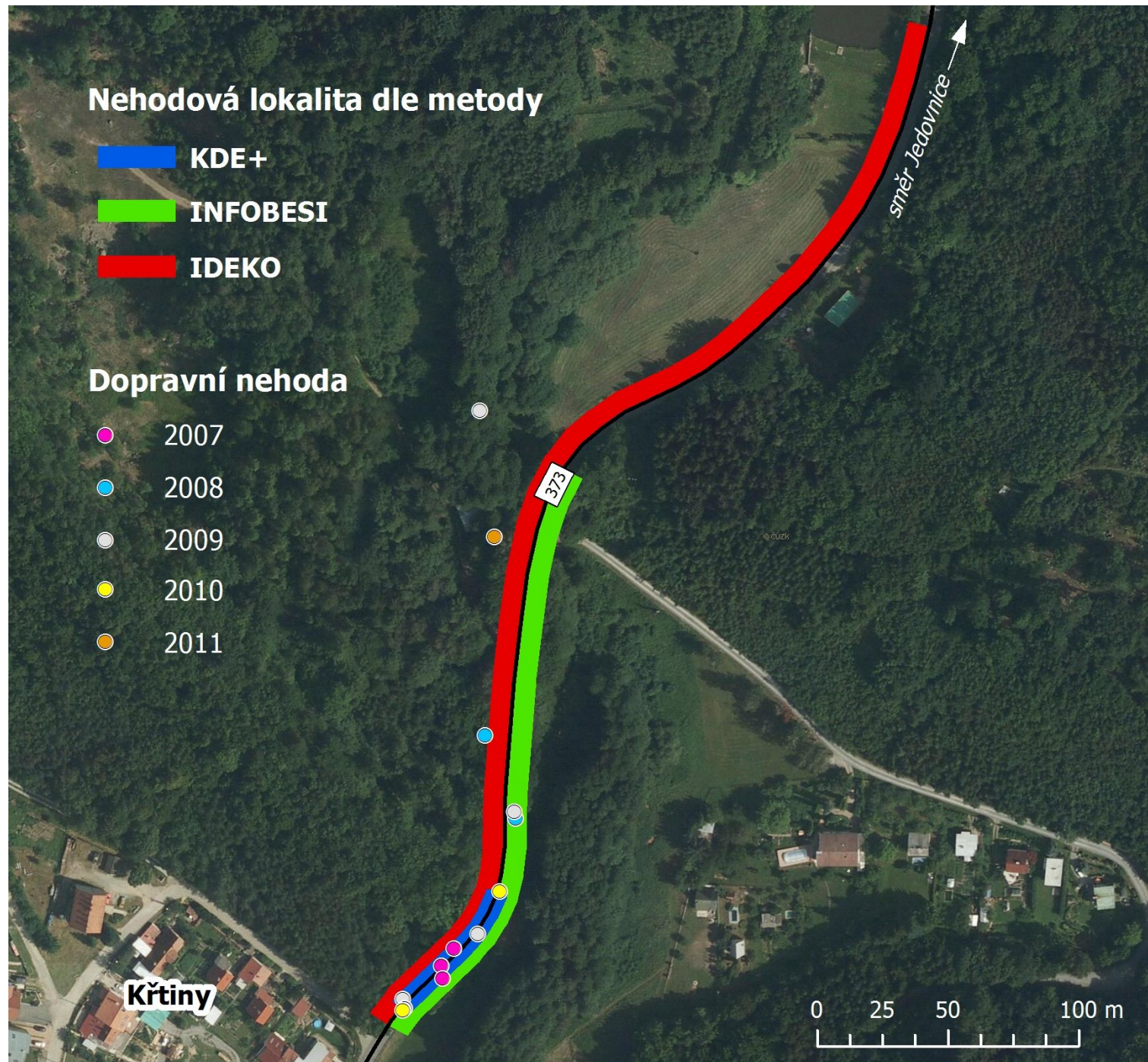
- ▶ INFOBESI - křižovatky nebo úseky do 250 metrů, jestliže se na nich staly:
  - nejméně 3 nehody s osobními následky za 1 rok,
  - nejméně 3 nehody stejného typu s osobními následky za 3 roky
  - nejméně 5 nehod stejného typu za 1 rok
- ▶ IDEKO - stanovuje **očekávaný** počet nehod namísto absolutního
  - bere v potaz specifika jednotlivých posuzovaných lokalit
  - + Časová stabilita, použitelnost na komunikace i křižovatky
  - - datová náročnost pro konstrukci modelu nehodovosti
  - - nemožnost aplikovat na např. III. Třídy (chybí intenzity)
  - - předem definované úseky (nezohledňují změnu infrastruktury)
- ▶ **GIROSAF – metoda KDE+**

## Nehodová lokalita dle metody

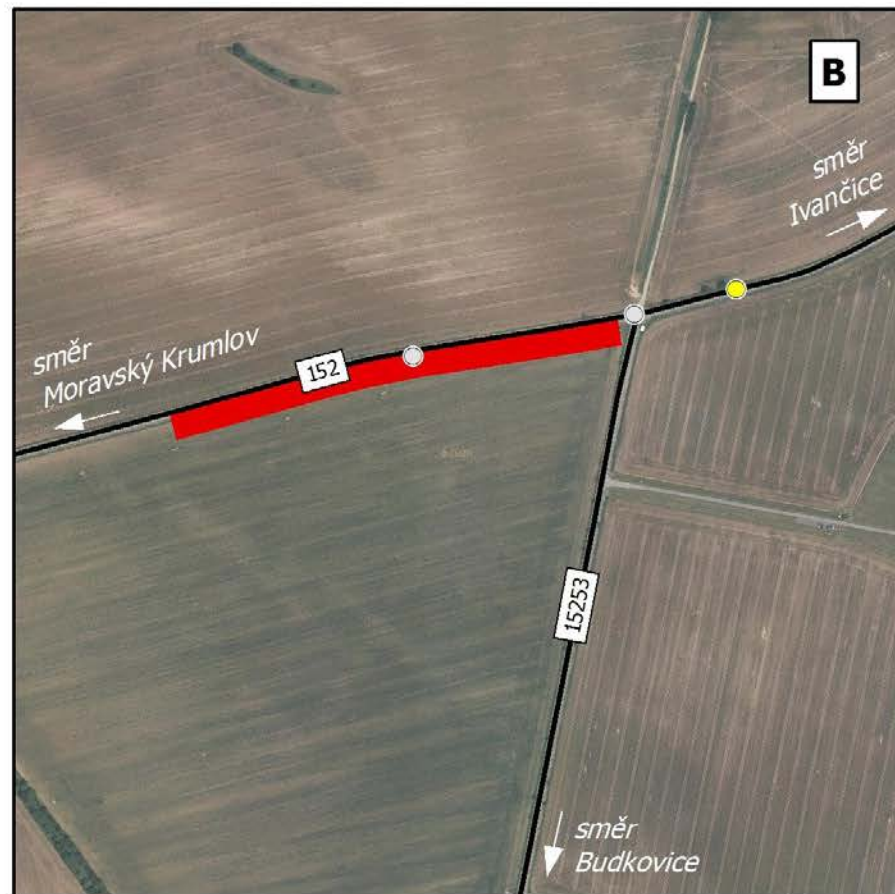
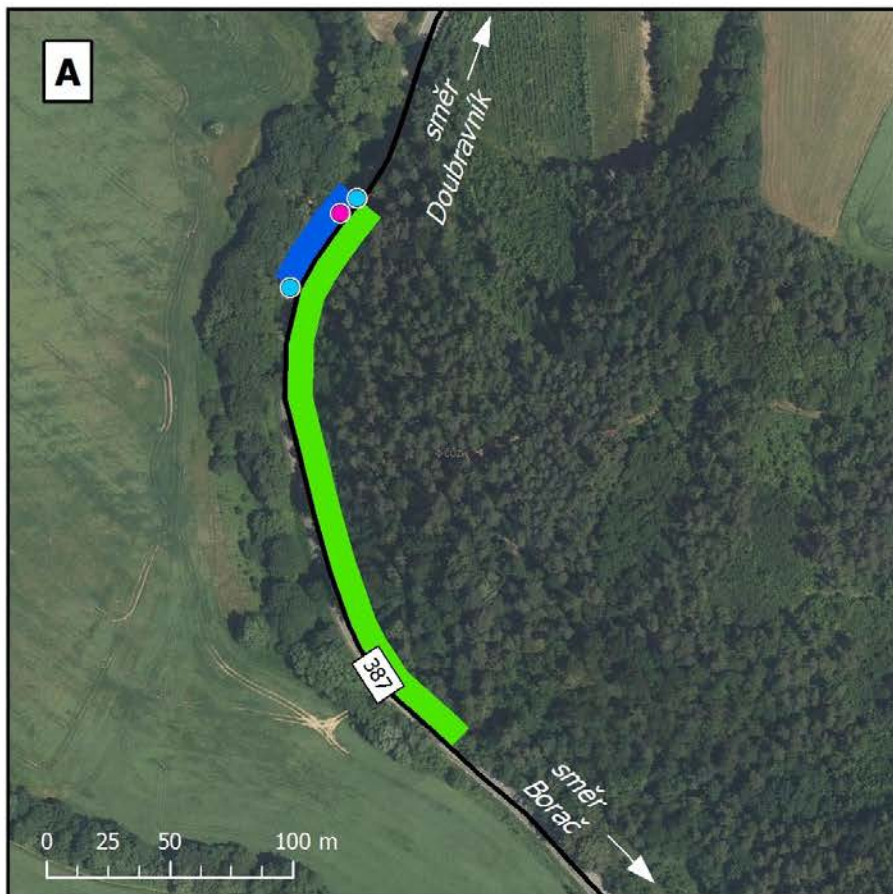
-  KDE+
-  INFOBESI
-  IDEKO

## Dopravní nehoda

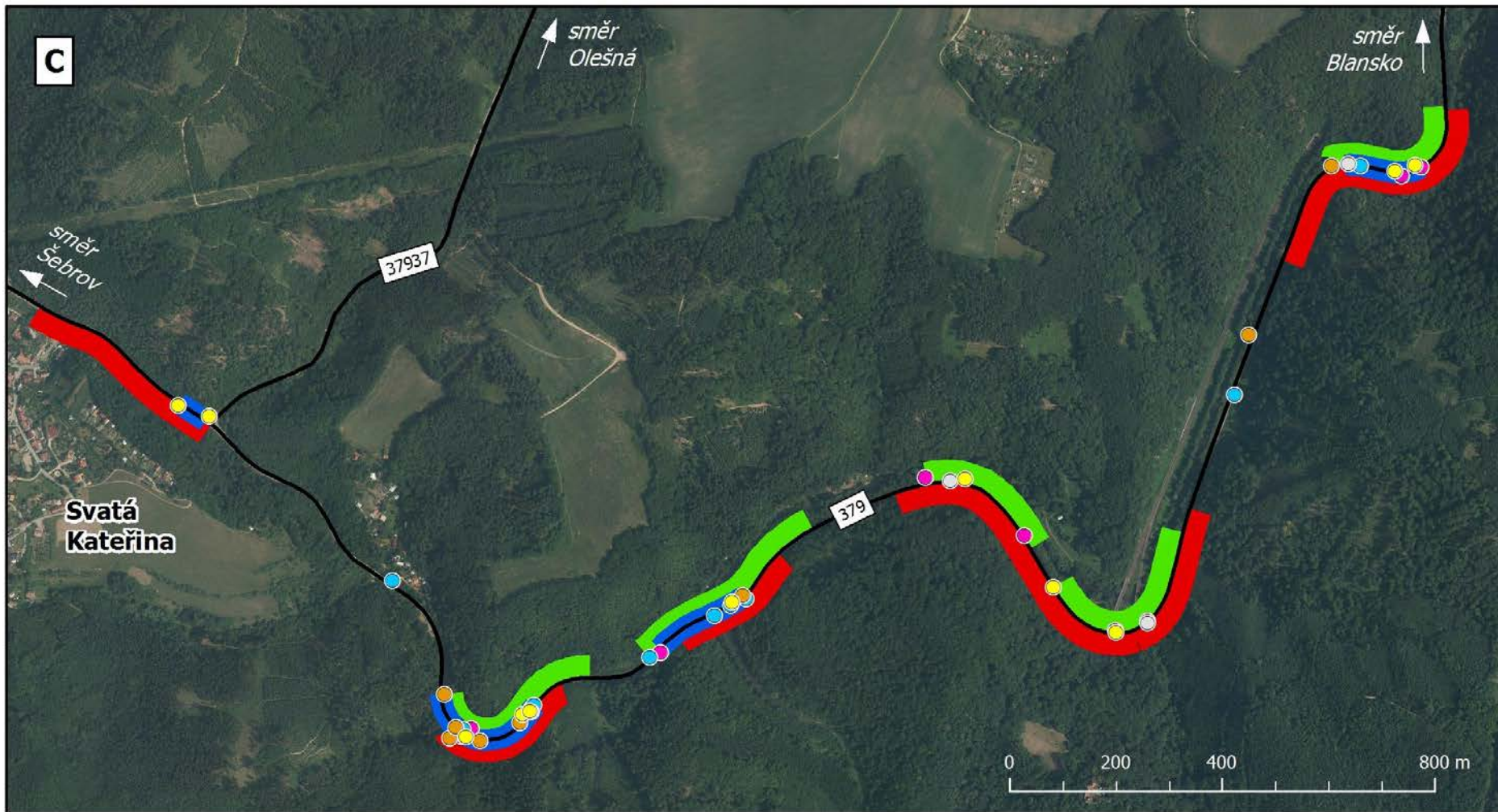
-  2007
-  2008
-  2009
-  2010
-  2011

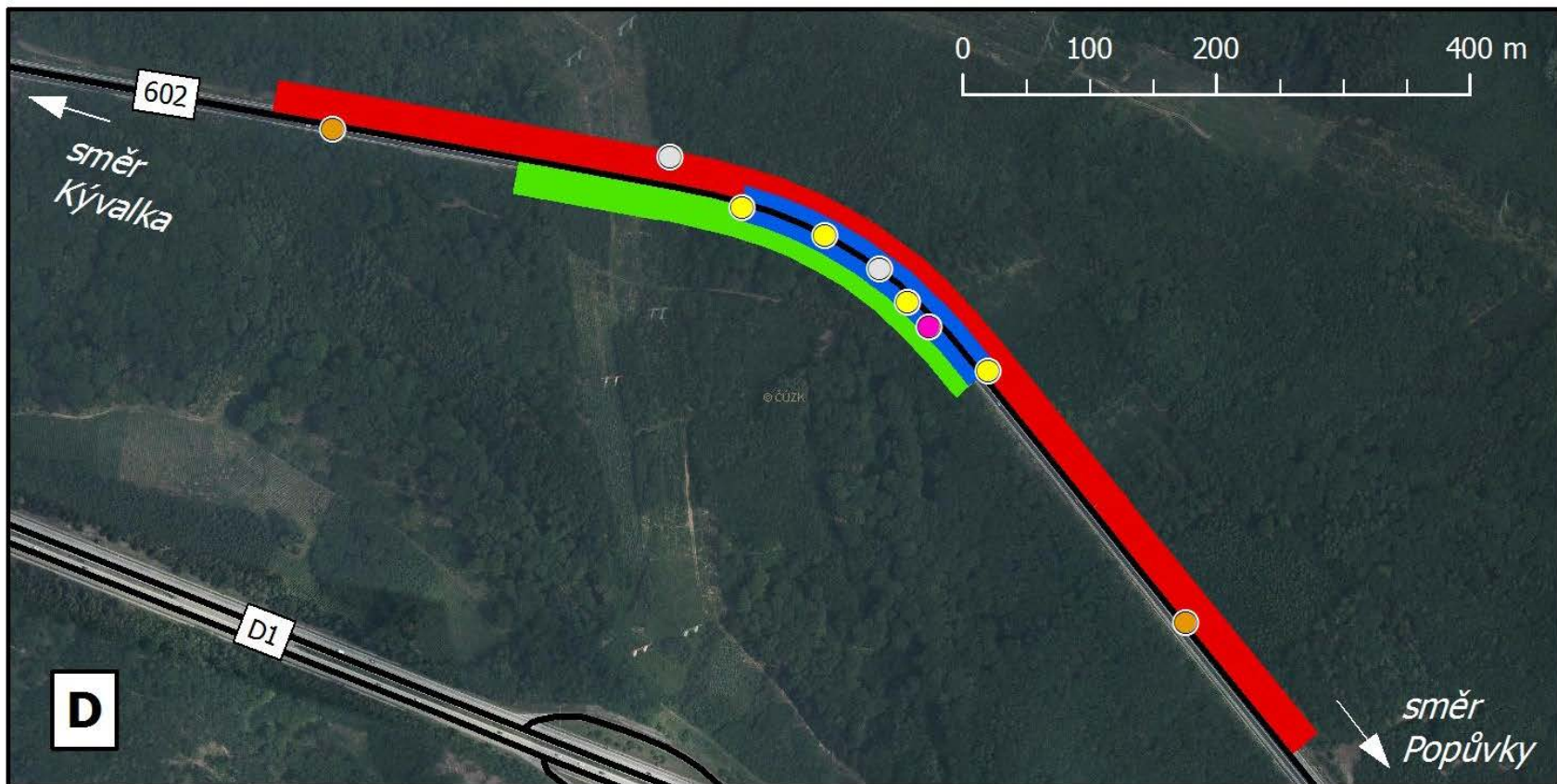












Tabulka 2: Srovnání nehodových lokalit (shluků) metod KDE+, IDEKO a INFOBESI

	KDE+	IDEKO	INFOBESI
Absolutní počty nehodových lokalit (shluků)	149	65	125
Celková délka nehodových lokalit (shluků) [km]	11,937	21,706	36,963

# Zhodnocení srovnání KDE+

+

- ▶ Topologie sítě (1D)
- ▶ Přesná poloha DN
- ▶ Rychlé a snadné zpracování
- ▶ Nedělí úseky na stejně dlouhé segmenty
- ▶ „Nízká“ náročnost na vstupní data

→ *detailnější identifikace lokalit*

→ *výsledkem: **shluky (clusters) DN***

-

- ▶ Nepoužitelné v křižovatkách
- ▶ Nehodnotí celé úseky



# Aplikace KDE+



evropský  
sociální  
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,  
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání  
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

## VÝBĚR PĚTI NEJVÝZNAMNĚJŠÍCH SHLUKŮ DOPRAVNÍCH NEHOD v každém kraji České republiky mezi lednem 2009 a prosincem 2011



Alfa



Technická agentura  
České republiky

Mapa vznikla v rámci projektu  
**GIROSAF - Metodika identifikace kritických úseků  
pozemních komunikací v ČR  
pomocí GIS analýz dopravních nehod,**  
č. Ta01031581, programu ALFA,  
Technologické agentury České republiky.



**Shluky dopravních nehod  
mezi 1/2009 - 12/2011  
podle významu shluku**



**Třída komunikace**

- dálnice
- silnice 1. třídy
- silnice 2. třídy
- silnice 3. třídy



Zdroj:  
Bíl, M., Andrášik, R., Janoška, Z., 2013.  
**Identification of Hazardous Road Locations  
of Traffic Accidents by means of Kernel Density Estimation  
and Cluster Significance Evaluation.**  
Accident Analysis and Prevention 55, 265 – 273.

Použitý software:  
ArcView 3.3, ArcGIS 10.2, R, Scilab 5.1 a Corel DRAW X3

Zdroj dat:  
Data o silniční síti © ŘSD, Silniční databanka Ostrava  
Databáze dopravních nehod © Policie ČR  
Obce ČR © ČSÚ

Zpracoval:  
Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.,  
oblast geoinformatiky  
v roce 2013

**Autoři:**  
Michal BÍL, Richard ANDRÁŠIK,  
Zbyněk JANOŠKA, Jiří SEDONÍK

**Kontakt:**  
RNDr. Michal Bíl, Ph.D.  
vedoucí oblasti  
tel.: 541 641 795  
email: michal.bil@cdvy.cz

**Adresa pracoviště:**  
Wellerova 3, 779 00 Olomouc





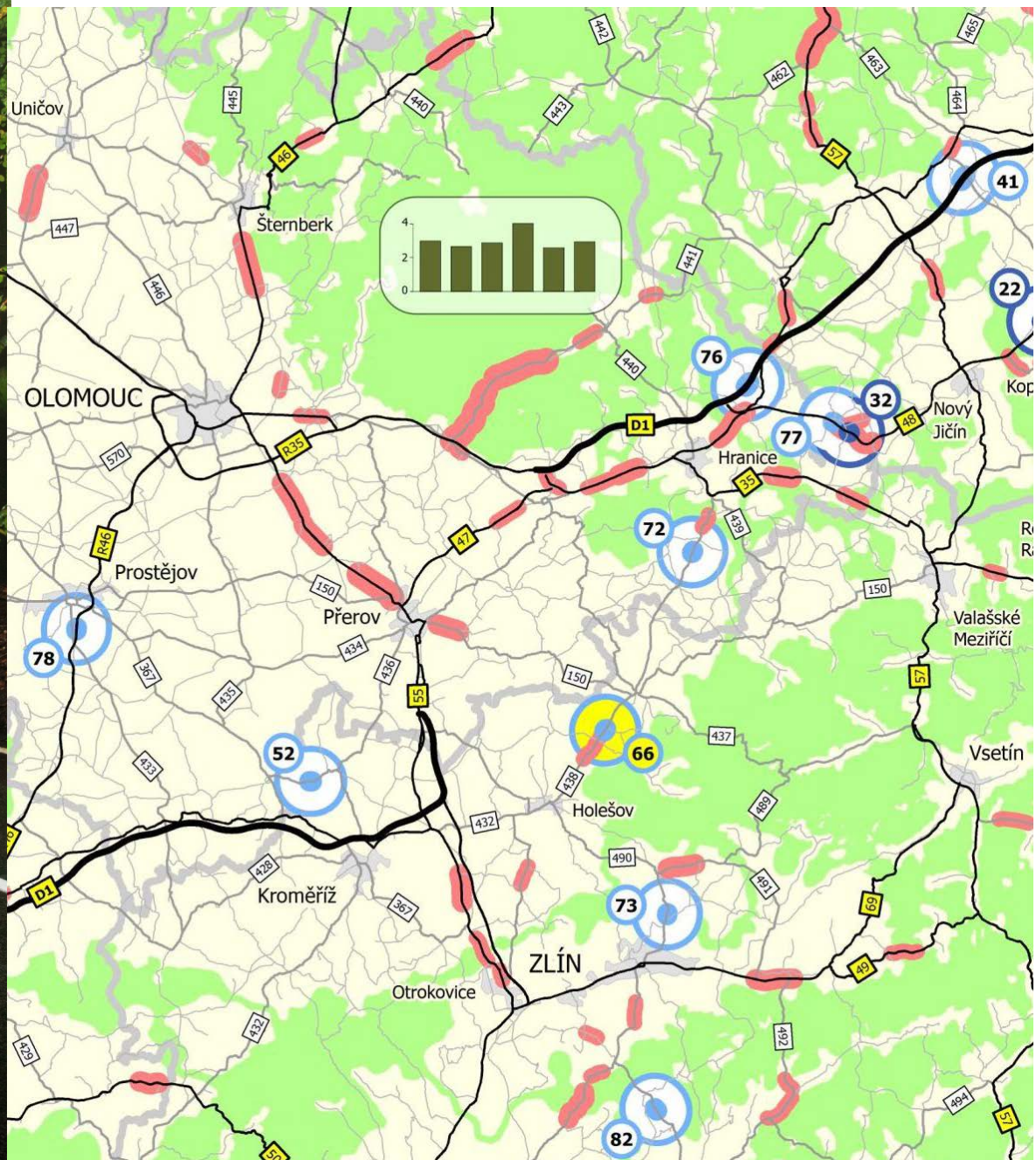




# NEHODOVÉ LOKALITY Srážky se zvěří

*BLACK SPOTS  
Animal-vehicle collisions*

1 : 520 000



# Webové mapy

---



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

[www.srazenazver.cz](http://www.srazenazver.cz)

[www.kdebourame.cz](http://www.kdebourame.cz)

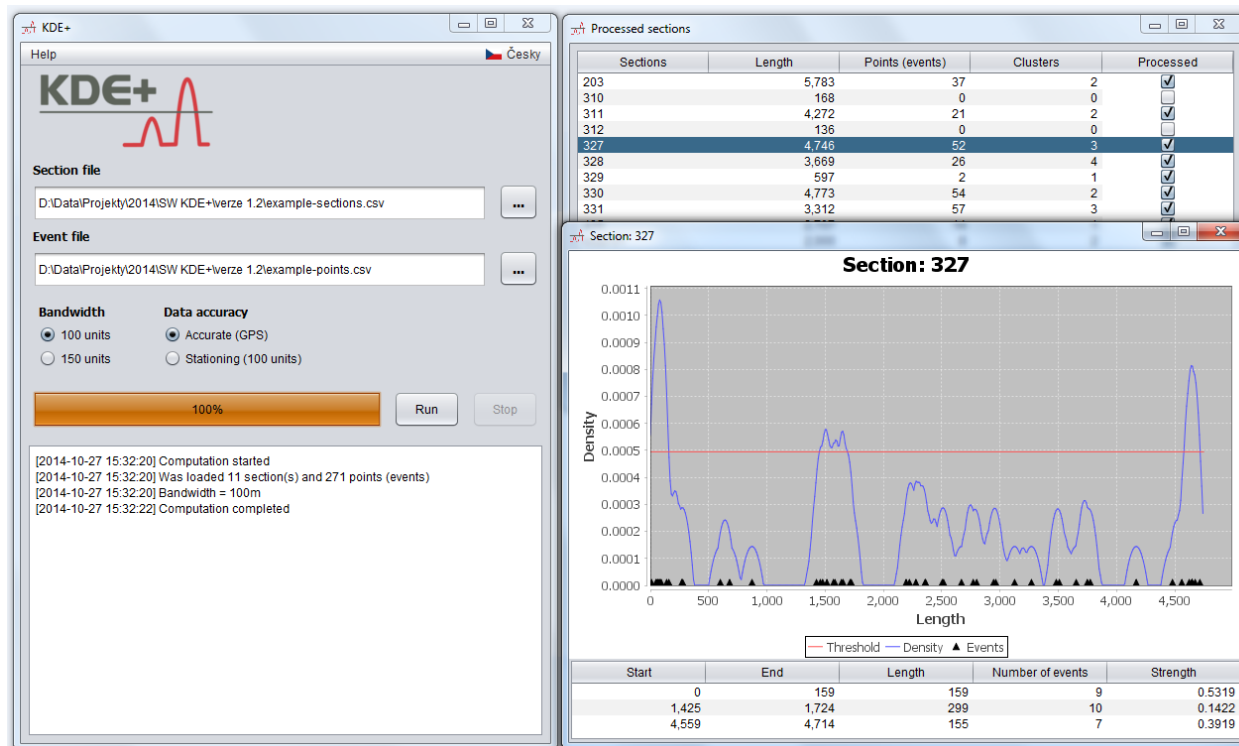
[www.girosaf.cdvinfo.cz](http://www.girosaf.cdvinfo.cz)



# Software

[www.kdeplus.cz](http://www.kdeplus.cz)

► Freeware, programovaný v JAVA



Děkuji za pozornost.

Kontakt:

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.

Wellnerova 3

779 00 Olomouc

[gis@cdv.cz](mailto:gis@cdv.cz)